

عنوان مقاله:

تحلیل عوامل جغرافیایی موثر بر معیشت خانوار در سکونتگاه های روستایی مورد شناسی: شهرستان قصرقند

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و آمایش شهری-منطقه ای، دوره 6، شماره 18 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

فرامرز بریمانی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه مازندران

هادی راستی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه اصفهان

اسلام رئیسی - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد

مسعود محمد زاده - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

سرمایه های معیشتی (انسانی، فیزیکی، طبیعی، مالی، اجتماعی) در واقع تعیین کننده اساس زندگی مردم در سکونتگاه های انسانی بویژه در نواحی روستایی به شمار می آیند. این سرمایه ها در قالب رویکرد معیشتی می توانند به عنوان چارچوبی برای درک و تحلیل بهتر نقش مردم در امور توسعه نواحی روستایی به کار گرفته شوند. از این رو پژوهش حاضر ضمن ارزیابی سرمایه های معیشتی در نواحی روستایی شهرستان قصرقند، به تحلیل عوامل جغرافیایی موثر بر آن پرداخته است. در این راستا از مهمترین عوامل جغرافیایی موثر می توان عوامل مکانی- فضایی، جمعیتی و اقتصادی را نام برد. روش تحقیق توصیفی- تحلیلی است و جامعه آماری کلیه ساکنان روستایی شهرستان قصرقند می باشند. تعداد نمونه ۳۲۹ سرپرست خانوار روستایی از ۲۳ روستای منتخب هستند. داده ها و اطلاعات از طریق پرسشنامه به روش تصادفی گردآوری شد و به وسیله روش های آماری در محیط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش متغیر مستقل عوامل جغرافیایی موثر و متغیر وابسته معیشت خانوار روستایی است. نتایج کلی پژوهش حاکی از سطح پایین معیشت در نواحی روستایی با ارزش میانگین ۱۹/۲ بوده و بیانگر ضعف در زیرساخت ها و سرمایه های معیشتی (به جز سرمایه اجتماعی) است. همچنین طبق نتایج به دست آمده عوامل مکانی- فضایی (شکل استقرار، موقعیت ارتباطی، نوع راه دسترسی، فاصله از مراکز نافذ) بر سطح معیشت روستاییان تاثیرگذار هستند. از میان عوامل جمعیتی، میزان جمعیت و بعد خانوار هیچ ارتباطی با سطح معیشت روستایی ندارند؛ اما نسبت باسوادی و نسبت مهاجرت طی ۷ سال گذشته (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲) به ترتیب رابطه مستقیم و معکوس معناداری را با سطح معیشت نشان می دهند. بین عوامل اقتصادی (متوسط درآمد، نرخ اشتغال و متوسط مالکیت ها) و سطح معیشت روستایی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. از میان کلیه عوامل جغرافیایی، عوامل اقتصادی با ضریب ۴۲۵/۰ بیشترین و عوامل مکانی- فضایی با ضریب ۱۴۲/۰ کمترین تاثیر بر سطح معیشت روستایی را نشان می دهند.

کلمات کلیدی:

عوامل جغرافیایی، سرمایه های معیشتی، سکونتگاههای روستایی، شهرستان قصرقند

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1473305>

